

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE RZECZOZNAWSTWA W ODDZIALE KRAKOWSKIM SEP

Dr inż. Jan Strzałka

Oddział Krakowski SEP

1. Wstęp

Jednym ze sposobów realizacji celów działalności określonych w §8 Statutu SEP jest prowadzenie i rozwój działalności w zakresie rzeczoznawstwa. Działalność ta jest od początku lat 60-tych ubiegłego wieku prowadzona w Oddziale Krakowskim SEP, będącym jednym z sześciu Oddziałów Założycielskich.

W referacie przedstawiono skrótowo początki i rozwój tej działalności w Oddziale oraz przypomniano ludzi szczególnie zasłużonych w tym zakresie w 60-ciu latach działalności rzeczoznawczej.

2. Początki działalności w zakresie rzeczoznawstwa – lata 1963 – 1986

Realizując uchwałę Walnego Zjazdu Delegatów SEP w 1962r. powołano w Krakowie Zespół, który doprowadził do utworzenia w marcu 1963r., Terenowego Zespołu Rzeczoznawców SEP, którego pracami kierował inż. Roman Asler, późniejszy Członek Honorowy SEP. Funkcję prezesa Oddziału Krakowskiego SEP pełnił wówczas Dyr. Techniczny Zakładu Energetycznego Kraków – Miasto inż. Jan Orski.

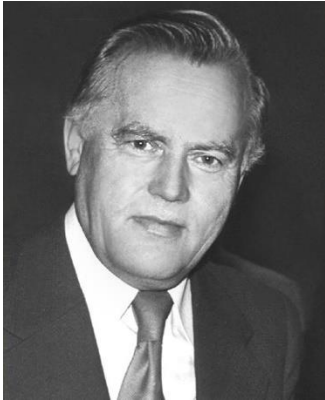
Inż. Roman Asler (kierownik Zespołu/Ośrodka w l. 1963-1986)

Terenowy Zespół Rzeczoznawców SEP w Krakowie skupiał rzeczoznawców i weryfikatorów z Oddziału Krakowskiego SEP (głównie z Wydziału „Elektrycznego” AGH) oraz z Oddziałów Nowohuckiego i Tarnowskiego SEP. W początkowych latach szybko wzrastała liczba rzeczoznawców i weryfikatorów oraz liczba ekspertyz opracowanych na zlecenie instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz spółdzielczych. W tym okresie były to głównie prace kontrolno – pomiarowe instalacji i urządzeń elektrycznych, O rozwoju tej agendy w Oddziale świadczy fakt, że tylko w latach 1972-1978 opracowano łącznie blisko 700 ekspertyz na kwotę łączną ok. 4,2 mln złotych.

Z uwagi na szczupłą bazę lokalową Oddziału w tym okresie biuro Zespołu Rzeczoznawców SEP mieściło się w mieszkaniu inż. R. Aslera, organizatora i długoletniego kierownika Zespołu i Ośrodka

Rzeczoznawstwa przy ul. Szymanowskiego, a pomocą przy prowadzeniu biura służył inż. Władysław Chłopiński.

W latach 1978 – 1984 funkcję przewodniczącego Rady Ośrodka Izby Rzeczoznawstwa SEP w Krakowie pełnił prof. Kazimierz Bisztyga. Do składu Rady wchodziłi wówczas ponadto: Jerzy Żurakowski (z-ca przewodniczącego), Zbigniew Nartowski, Stanisław Stanek (reprezentujący Oddział Nowohucki SEP) i Dariusz Maciejowski (reprezentujący Oddział Tarnowski SEP).

Prof. Kazimierz Bisztyga (przewodniczący Rady Ośrodka w l. 1978-1994)

Na początek lat osiemdziesiątych ub. wieku przypadł w naszym kraju kryzys gospodarczy i społeczno – polityczny, co wpłynęło również na działalność Ośrodka Rzeczoznawstwa SEP. Chociaż w latach 1978 – 1983 liczba rzeczoznawców wzrastała z 57-u do 88-u, to liczba opracowanych ekspertyz uległa zmniejszeniu ze 157 do 106. Roczny przerób netto w tym okresie utrzymywał się na poziomie ok. 2÷3 mln zł rocznie.

Od roku 1984 przewodniczącym Rady Ośrodka Rzeczoznawstwa SEP w Krakowie był nadal prof. Kazimierz Bisztyga, a w skład Rady wchodziłi: Marian Pieczarka (wiceprzewodniczący), Jerzy Żurakowski (sekretarz) oraz Roman Asler, Erazm Ciołczyk i Stanisław Stanek (reprezentujący O/Nowohucki SEP).

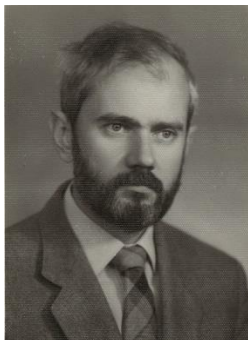
W kolejnych latach O/Kr SEP odnotował przyrost liczby rzeczoznawców i specjalistów, wzrost liczby rzeczoznawców i specjalistów, wzrost liczby opracowanych ekspertyz i przerobu netto.

W roku 1986, który był 24-tym a zarazem ostatnim rokiem pełnienia funkcji kierownika Zespołu/Ośrodka przez kol. R. Aslera, Ośrodek liczący 102 rzeczoznawców i 32 specjalistów opracował 250 ekspertyz i osiągnął przerób w wysokości ok. 16 mln złotych. W październiku 1986r. zorganizowane zostało Spotkanie kierownika Ośrodka, przewodniczącego Rady Ośrodka z Rzeczoznawcami i Specjalistami SEP.

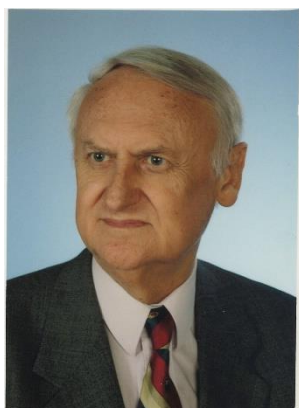
3. Rozwój działalności w zakresie rzeczoznawstwa – lata 1987 – 2006

W okresie od 1987r. do 2006r. funkcję kierownika, a od 1988r. dyrektora Ośrodka Rzeczoznawstwa SEP w Krakowie pełnili kolejno Koledzy:

- Mgr inż. Zbigniew Lankosz – od 02.01.1987r. do 30.06.1993r.,
- Inż. Henryk Styło – od 01.07.1993r. do 30.04.1997r.,
- Mgr inż. Janusz Ciołczyk – od 01.05.1997r. do 30.04.1999r.,
- Mgr inż. Henryk Kaczmarczyk od 01.05.1999r. do 30.06.2006r.

Mgr inż. Zbigniew Lankosz – (Dyrektor w l. 1987 -1993)

Inż. Henryk Styło – (Dyrektor ORz SEP W l .1993 - 1997)

Mgr inż. Janusz Ciołczyk (Dyrektor ORz SEP w l. 1997-1999)

Mgr inż. Henryk Kaczmarczyk (Dyrektor ORz SEP w l. 1999-2006)

W analizowanym okresie niespełna 20 lat pracami Ośrodka kierowało 4 dyrektorów, przy czym w większości przypadków o zmianie na stanowisku dyrektora zdecydowały problemy zdrowotne.

W poszczególnych kadencjach analizowanego okresu prace ośrodka nadzorowała Rada Ośrodka, w której funkcję przewodniczącego i wiceprzewodniczącego pełnili kolejno:

- W latach 1987- 1994 – prof. Kazimierz Bisztyga i doc. Marian Pieczarka,
- W latach 1994 – 1999 – dr inż. Jan Strzałka i prof. Kazimierz Bisztyga,
- W latach 1999-2006 – mgr inż. Janusz Kłodos i prof. Józef Czajkowski.

W tym okresie należy zwrócić uwagę na lata 1987 – 1993, w których funkcję kierownika a od 1988r. dyrektora Ośrodka pełnił mgr inż. Zbigniew Lankosz.

W początkowych latach tego okresu miało miejsce zaktywizowanie działalności Ośrodka Rzeczoznawstwa. Biuro ORz usytuowane zostało w wynajętych pomieszczeniach Elbudu przy ul. Wadowickiej. W roku 1987r. utworzono w Ośrodku Agencję Komputerową, którą w l. 1987 – 1989 kierował mgr inż. Janusz Ciołczyk. W Ośrodku zatrudniony został referent / specjalista oraz Gł. Księgowy, którą to funkcję pełniła pani Krystyna Warzybok.

W okresie od 1987r. do 1992r. zwiększeniu uległa liczba rzeczoznawców ze 102 do 147 oraz liczba specjalistów z 32 do 42.

Liczba opracowanych ekspertyz w analizowanym okresie zmieniała się w zakresie od 90 do 240, a wypracowany zysk Ośrodka w szczególnych latach zawierał się w granicach od ok. 6 mln zł do ok. 26 mln zł.

W połowie 1993r. funkcję dyrektora Ośrodka objął inż. Henryk Styło, a biuro Ośrodka przeniesione zostało do pomieszczenia wynajętego w budynku NOT przy ul. Straszewskiego 28. Oprócz dyrektora w biurze Ośrodka zatrudniony był na część etatu z-ca Gł. Księgowego.

Sytuacja gospodarcza i konkurencyjność rynku spowodowały, że nastąpił znaczący spadek liczby zleceń oraz ograniczenie liczby aktywnych rzeczoznawców i specjalistów.

Na koniec 2002r. w Ośrodku Rzeczoznawstwa SEP w Krakowie zarejestrowanych było 45 Weryfikatorów, 191 Rzeczoznawców i 84 Specjalistów z Oddziału Krakowskiego i z Oddziału Nowohuckiego.

W okresie od 1999r. do 2003r. uprawnienia rzeczoznawcy uzyskało 5-ciu Kolegów, podobnie 5-ciu Kolegów uzyskało uprawnienia specjalisty.

Na przełomie lat 90-tych i 2000-ych opracowywano rocznie od 40-tu do 90 ekspertyz uzyskując przychody roczne w wysokości od ok., 110 tys. zł do ok. 185 tys. zł i zysk w wysokości od ok. 2 tys. zł do ok. 22 tys. zł. Należy odnotować, że jedynie w 2002r. Ośrodek uzyskał wynik ujemny w wysokości 18 tys. zł.

4. Ostatni okres działalności Ośrodka – lata 2006 – 2023

Od połowy 2006r. funkcję dyrektora Ośrodka Rzeczoznawstwa SEP w Krakowie (na ½ etatu) przejęła inż. Maria Zastawny, która kieruje pracami Ośrodka do chwili obecnej. Dyrektor Ośrodka współpracuje w tym zakresie z powoływaną przez Zarząd Oddziału SEP na początku każdej kadencji Radą Ośrodka, w której funkcje przewodniczącego i wiceprzewodniczącego pełnili:

- W kadencji 2006 – 2010: mgr inż. Janusz Kłodos i prof. Zbigniew Porada,
- W kadencji 2010 – 2014: dr inż. Jan Strzałka i prof. Zbigniew Porada,
- W okresie od 2014 – 2022r. : mgr inż. Janusz Kłodos i prof. Zbigniew Porada,
- Od 2022r. : mgr inż. Ryszard Stolarczyk i inż. Maciej Burnus.

Należy wskazać, że w latach 2006 – 2022 funkcję członka Rady Ośrodka pełnił inż. Józef Krzeczowski z Oddziału Nowohuckiego SEP.

Inż. Maria Zastawny (Dyrektor ORz SEP od 2006r.)

Weryfikacja członkostwa SEP przeprowadzona w 2009r. spowodowała, że zmniejszyła się w Ośrodku liczba Weryfikatorów do 22, Rzeczoznawców do 94 i Specjalistów do 52.

Proces ten postępował też w latach następnych, a w jego wyniku na koniec 2019r. w Ośrodku zarejestrowanych było 15 Weryfikatorów, 85 Rzeczoznawców i 55 Specjalistów.

Liczba zarejestrowanych Weryfikatorów, Rzeczoznawców i Specjalistów nie świadczy jednak o ilości chętnych do świadczenia usług specjalistycznych na rzecz Izby Rzeczoznawców, których ilość w poszczególnych latach była ograniczona najwyżej do kilkunastu.

W ostatnich 20-latach istotnej zmianie uległ zakres prac realizowanych w Ośrodku Rzeczoznawstwa SEP. Praktycznie do zera spadła ilość zleceń dotyczących prac kontrolno – pomiarowych, które dominowały w początkowym okresie funkcjonowania Ośrodka.

Miejsce ekspertyz z zakresu pomiarów ochronnych zajęły:

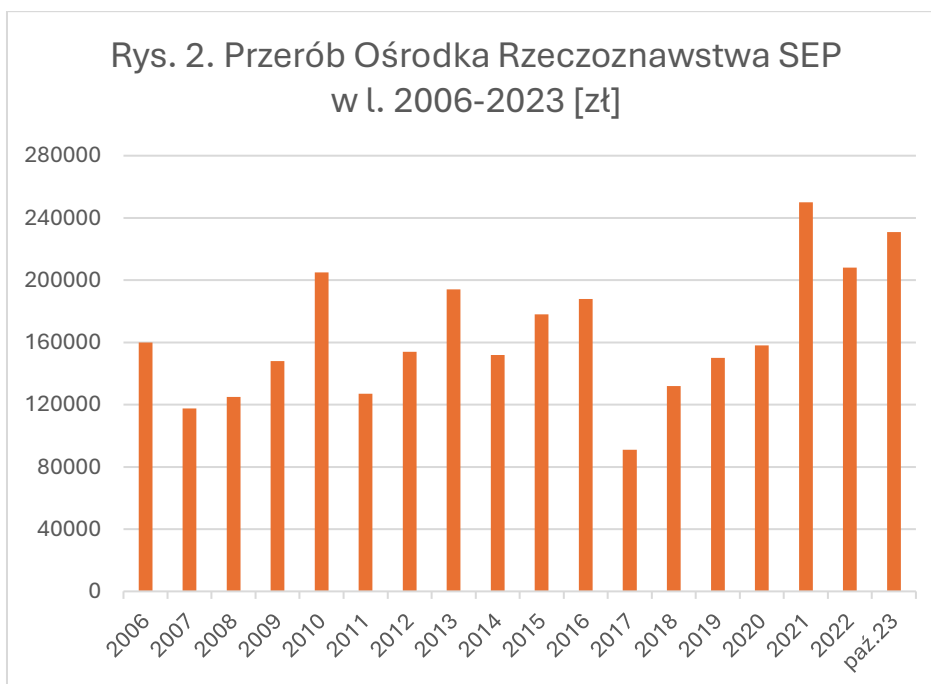
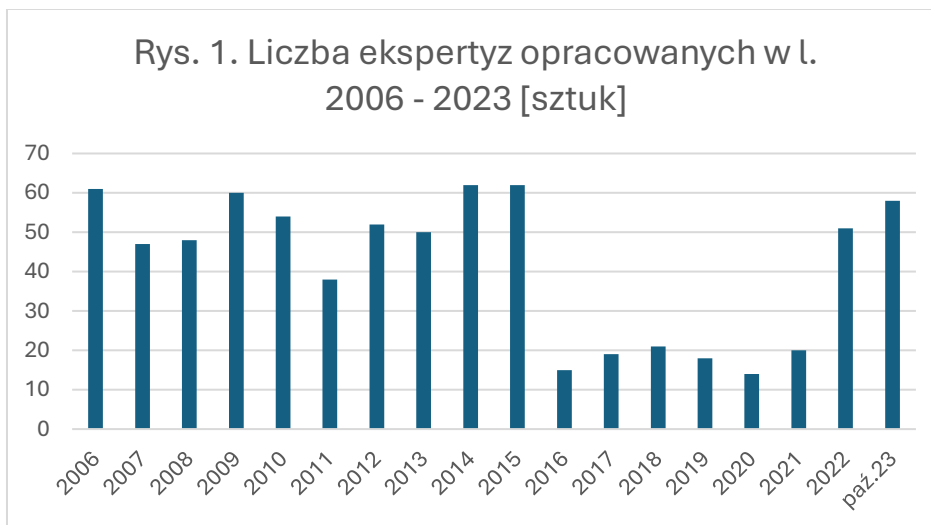
- Oceny stanu technicznego instalacji i urządzeń elektroenergetycznych i energetycznych,
- Analizy okoliczności i przyczyn awarii i porażen prądem elektrycznym,
- Instrukcje eksploatacji instalacji i urządzeń elektroenergetycznych,

- Wyceny wartości rynkowej wyposażenia elektrycznego,
- Opinie techniczne w sprawach gospodarczych dla potrzeb Sądu.

Rzecznicy Ośrodka opiniowali też stosunkowo nieliczne wnioski w sprawie nadania rekomendacji dla wyrobów i usług z branży elektrycznej.

Znaczące przychody Ośrodka Rzeczników SEP w ostatnich latach pochodziły też z organizacji szkoleń przygotowawczych do egzaminów kwalifikacyjnych, głównie w zakresie grupy 2 (cieplnej) i grupy 3 (gazowej).

Wyniki działalności Ośrodka Rzecznictwa SEP w Krakowie w latach 2006 – 2013 zilustrowano w na rys. 1 i 2.

W analizowanym okresie wypracowany roczny zysk Ośrodka ulegał zmianie w zakresie od 2,4 tys. zł w 2017r. do 22,5 tys. zł w 2013r., przy średniej ok. 5 tys. zł rocznie.

5. Podsumowanie

Działalność w zakresie rzeczoznawstwa stanowi istotny element działalności gospodarczej prowadzonej w Oddziale Krakowskim SEP od 60-ciu lat.

Chociaż przychody roczne z tej działalności osiągają niespełna 10% całkowitych przychodów Oddziału, trudno sobie wyobrazić zaniechania działalności rzeczoznawczej w Ośrodku o ponad 100-letniej tradycji, w którym funkcjonują od lat dwie uczelnie techniczne prowadzące kierunki „elektryczne”.

Z tego względu władze Oddziału lat 60 -tych ub. wieku czyniły starania dla rozwoju działalności w zakresie rzeczoznawstwa, a kierownicy Ośrodka Rzeczoznawstwa podejmowali wysiłki dla pozyskiwania zleceń i mobilizacji rzeczoznawców.

Należy wskazać, że rzeczoznawcy z ośrodka krakowskiego, koledzy: dr inż. Stanisław Bach, dr inż. Leszek Ptasiński i prof. Zbigniew Firlit pełnili w przeszłości funkcję kierowników Działów Specjalistycznych IRSEP, a od kilkunastu lat kierownikiem Dz. 27 „Jakość energii elektrycznej” jest prof. Zbigniew Hanzelka. Od szeregu lat informacje na temat ważniejszych ekspertyz opracowanych w Ośrodku i ich autorów publikowane są w Biuletynie Technicznym O/Kr SEP. Wynika z nich, że w ostatnich 5-ciu latach najwięcej ekspertyz opracowali Koledzy: dr inż. Jan Strzałka (24), inż. Andrzej Rusin (15), dr inż. Tomasz Lerch (11) i inż. Stanisław Łach (8).

Dodatkowo należy wskazać, że w ostatnich dwóch kadencjach funkcję kierownika Rady Izby Rzeczoznawców SEP, jako członek ZG SEP pełni kol. Inż. Maria Zastawny sprawująca od 2006r. funkcję dyr. Ośrodka Rzeczoznawstwa SEP w Krakowie.

Należy wyrazić nadzieję, że działalność w zakresie rzeczoznawstwa w Oddziale Krakowskim i Nowohuckim SEP będzie kontynuowana i rozwijana.